

HABERLER

Yazan: Yavuz

Okuyan: Yavuz-Sinem

- 1- TKR ile TİP merkez komitelerinin yayınladıkları ortak bir duyuruyla, her iki partinin ~~birleşmesiyle~~ ~~birleşmesiyle~~ ~~birleşmesiyle~~ ~~birleşmesiyle~~ ~~birleşmesiyle~~ genel sekreterleri Haydar Kutlu ile Nihat Sargın'ı, iki partinin birleşmesi ile oluşan TBKP'nin çalışmalarını legal olarak başlatmak amacıyla politik göçmen olarak bulundukları yurtdışından Türkiye'ye dönmekle görevlendirildiklerini açıklamaları, basında geniş yankı uyandırdı.
- 2- Türkiye'deki ABD büyükelçiliği ve konsolosluklardaki ~~görevliler~~ ~~görevliler~~ ~~görevliler~~ ~~görevliler~~ ~~görevliler~~ eliyle yaptırıldığı öne sürülen seçim anketi, ~~muhalafet~~ ~~muhalafet~~ ~~muhalafet~~ ~~muhalafet~~ ~~muhalafet~~ partileri arasındaki tartışmayı kavgaya dönüştürmek amacıyla kullanılmak isteniyor.
- 3- İnsan hakları derneğinin ölüm cezalarının kaldırılması ve genel af için yürüttüğü kampanya yurdun dört bir yanından geniş destek görürken, askeri yargıtay dört idam cezası daha onayladı.
- 4- Çin Komünist Partisinin 25 ekim pazar günü başlayan 13. kongresi, ilk günden sonra oluşturulan 33 grubun çalışmalarıyla devam ediyor.
- 5- El Salvador insan hakları komisyonu ~~başkanı~~ ~~başkanı~~ ~~başkanı~~ ~~başkanı~~ ~~başkanı~~ Herbert Anaya, başkent San Salvador'da bilinmeyen iki kişi tarafından ateş edilerek öldürüldü.
- 6- SB ile B.Amerika arasında orta ve kısa menzilli füzelerin kaldırılmasına ilişkin anlaşmanın yakında imzalanması beklenirken, B.Amerika silahlı kuvvetleri F.Almanya'da Persing 2 füzeleriyle manevralara başladı.
- 7- SB'nin konsolosluğu, Mısır'ın İskenderiye kentine yeniden açıldı.
- 8- Büyük sosyalist ekim devriminin 70'inci yıldönümü dolayısıyla Moskova'ya davet edilen partilerin temsilcileriyle, 4-5 kasım tarihlerinde bir toplantı yapılacağı açıklandı.
- 9- Batılı ülkeler borsalarında hisse senetlerinin değerindeki düşüş bu hafta başında da devam etti.

GÜNÜN YORUMU

Yazan: Kemal

Okuyan: Yavuz

Başlık: Farklı görüşlerden yararlanabilmek.

YAZILAR

- 1- TDOO programı
- 2- Günün yorumu
- 3- Sovyet ülkesi Sovyet yaşamı programı.

Salı

TDDO Programını

Bu yayınımda, önce haberlerimizi ve "Tarklı görüşlerden yararlanabilmek" başlıklı günün yorumunu sunacağız. Daha sonra
sovyet ülkesi sovyet yaşamı programımızı dinleyebilirsiniz.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

--- Türkiye Komünist Partisi ile Türkiye İşçi Partisi Merkez Komite-
leri, ^{min} yayınladıkları ortak bir duyuruyla, her iki partinin genel
sekreterleri Haydar Kutlu ile Nihat Sargın'ı, iki partinin birleşmesi
ile oluşan Türkiye Birleşik Partisi'nin çalışmasını legal olarak
başlatmak ~~üzere~~ amacıyla politik göçmen olarak bulundukları yurtdı-
şından Türkiye'ye dönmekle ~~görevlendirildiğini~~ ^{görevlendirildiğini} görevlendirildiğini
açıkladı. ^{materyal, basında geniş yankı uyandırdı} "Her iki partinin yönetimleri, halkımıza karşı yüklenmiş
oldukları bu kararın gerekçesini açık olarak kamuoyuna duyurmayı
doğru bulmaktadır" denilen ortak duyuruda ayrıca ~~söylenmektedir~~
^{bu kararın ayrı birliğiyle alındığı belirtilerek}
şunlar vurgulanıyor:

1)

iç ve dış gelişmelerin artık Türkiye'de komünist hareketin ~~legalle~~ legalleşmesini, politik göçmenlerin yurda dönmesini, politik tutukluların salıverilmesini politik yaşamın gündeminin demokrasinin pratik olarak bir ihtiyacı olarak getirdiğinin ifade edildiği TİP ve TKP MK'leri ortak duyurusunda daha sonra şöyle deniyor:

(2)

Ortak duyuruda, bu kararın TİP ve TKP'nin iç yaşamlarında bir dizi yeni görevler, yeni sorumluluklar yaratacağın belirtiliyor ve her şeyden önce her iki partinin tarihsel birleşme kongresinin yoğun hazırlıkları içinde bulunduğu hatırlatılıyor.

"Bu sürecin hızını kesmeden her iki parti bütün gücüyle ~~hızla~~ alınan karar doğrultusunda TBKP'nin legal çalışma hakkının fiilen

almaya yönelecektir" denilen ortak duyuruda, birleşme kongresini hazırlamaya yönelik her adımın, aynı zamanda komünistlerin legale çıkmasına, TBKP'nin legal bir komünist partisi olarak kurulmasına yönelik bir adım olacağının altı çiziliyor. Her durumda TBKP'nin birliğinin güvencesinin sağlayan önlemler alındığına dikkat çekilen duyuruda ayrıca şunlar vurgulanıyor:

Ortak duyuru şu cümlelerle son buluyor:

4
--- ~~Amerikan konsoloslukları~~ Türkiye'deki ABD büyükelçiliği ve konsolosluklarındaki görevliler eliyle yaptırıldığı öne sürülen seçim anketi, muhalefet partileri arasındaki tartışmayı ~~deneyim~~ kavgaya dönüştürmek amacıyla kullanılmak isteniyor.

ANAP'ın oy oranını yüzde 33, SHP'nin de yüzde 30'a kadar çıkabileceğinin iddia edildiği raporda, SHP'nin iktidara gelme şansının bile varolduğu yolunda öngörülere yer veriliyor. DSP'nin ve RP'nin yüzde 10'luk barajı aşamayacakları, DYP'nin de yüzde 17'nin üzerine çıkamayacağı yolunda öngörüler ~~deneyim~~ ise anketin ilginç sonuçlarından bir kaçını oluşturuyor. DSP Genel Başkanı Bülent Ecevit ise anketin basına verilmesinin, SHP'nin güçlen-

5

dirilmesi amacını taşıdığı ve SHP'nin amerikan casusluk örgütü
CIA ile ABD yönetiminin SHP'yi desteklediğini iddia etti. Erdal
İnönü de Ecevit'e verdiği yanıtta, böyle sözlerin saçma olduğunu
~~söylenselerinden bahsedildiğini~~, Ecevit'in ne söylediğini bilmediğini
belirtti. *bu yönünde de belirtti*
ni ileri sürdü.

~~Dr~~ D.D. hatırlanacağı gibi ABD diplomatları bir çok kere
bazı siyasi partilerden yana
Türkiye'deki seçimlere/müdahale etmişler, bunun en yakın örneğine de
6 Kasım 1983 öncesinde tanık olunmuştu. Bu seçimlerde Özal'ın ANAP'nin
kazanmasını isteyen ABD Büyükelçisi Hiyüp ile İstanbul Başkonsolosu
Niyüberi, basına verdikleri demeçlerde Özal'ı desteklediklerini
ilan etmişler, 25 Mart ¹⁹⁸⁴ (yerel seçimlerinde de parlamento dışındaki
muhalefet partilerini "yurtsever olmamakla" suçlamışlardı.

BR -TKP'nin Sesi
Kısa
Yorum

6

27.10.1987 Zey.

Evet D.D,Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde -Amerika Birleşik Devletleri'nin konsolosları,29 Kasım seçimleri konusunda bir kamuoyu araştırması yaptırdılar,Türkiye'nin içişlerine çok yakın ilgi duyduklarını gizlemeden açık görüş belirttiler,desteklerini ANAP-dan yana koydular.Birleşik Amerika hükümetinin Türkiye'nin içişlerine karışmada bu pervasız ve kaba tutumu,ülkemizin demokrat, yurtsever güçleri arasında derin bir tepki uyandırmış bulunuyor.

Regan hükümetinin Türkiye'deki konsolosları aracılığıyla yaptırdığı bu kamuoyu araştırması,ANAP'ın başta Amerika olmak üzere güçlü emperyalist destekleri olduğunu gösteriyor.Aynı zamanda bu kamuoyu araştırmasının sonuçları,ülkemizdeki demokratik muhalefeti bölme amacını taşıyor.

2

Sosyal demokrat Halkçı partiyi sözde onere eden, iktidara en yakın aday gösteren ve ANAP hükümeti yerine, diğer muhalefet partileriyle ^{kavgaya itmeji amaçlayan} ~~xxxx~~ boğuşmaya iten Amerika'nın ~~xxxxxxx~~ Türkiye seçimlerine ilişkin kamuoyu araştırması, muhalefet partilerinin tümü için uyarıcı olmalıdır. Amerika'nın ve ANAP hükümetinin demokratik muhalefeti bölüp parçalamak ve mecliste ANAP'ın sınırsız egemenliğini sağlamak planı ortadadır.

Eğer sorun, dar parti çıkarları değil de, ülkemizin, demokrasinin çıkarlarıysa, muhalefet, Amerika'nın kamuoyu araştırmasından sonuçlar çıkarmalıdır. Muhalefet partilerinin ortak bir seçim platformunda birlikte mücadelesi ⁿⁱⁿ ~~xxxxxxx~~ demokrasinin çıkarına ~~dur~~.

Öldüğü koşullarda, bunu engelleyecek sorumsuz tutumların izin verilmemelidir.

--- İnsan Hakları Derneği'nin ölüm cezalarının kaldırılması ve genel af çıkartılması için yürüttüğü kampanya yurdun dört bir yanından geniş destek görürken, Askeri Yargıtay dört idam cezası daha ~~onay~~ onayladı. TKP/ML TİKKO Davasında 4 kişi hakkında verilen ölüm cezasını onaylayan Askeri Yargıtay , üç kişi hakkındaki ömür boyu hapis cezasıyla 51 kişi hakkındaki çeşitli hapis cezalarını onayladı.

Öte yandan Ankara Sıkıyönetim Başsavcılığı görevinde, 12 Eylül mahkemelerinde görev yapan hakim albay Nurettin Soyer'in Cumhuriyet gazetesine yaptığı açıklamaların yankısı sürüyor.

İnsan Hakları Derneği Ankara Şubesi Soyer'in açıklamaları nedeniyle 12 Eylül sonrası görülen tüm politik davaların hukuksal sonuçlarının

geçersiz sayılmasını istedi. Derneğin Ankara şubesinden yapılan açıklamada, bu yazı dizisinin dönemin toplumsal ve tarihsel anlamının aydınlanmasında yeni ve önemli bir gelişme olduğuna dikkat çekilerek bu dönemde 250 bin kişinin büyük bölümünün savaş hali hükümlerine göre yargılandığı, işkence altında alınan ifadelere ve belirsiz suçlamalara dayanılarak mahkum edildiği vurgulandı.

İnsan hakları Derneği Ankara şubesi açıklamasında ayrıca şunlar belirtildi: "12 Eylül döneminin hukukun evrensel ilkelerine ilkelerine ters düşen yargılamalarının doğrudan içinde bulunmuş bir kişi tarafından yapılan açıklamalar, 12 Eylül 1980'den itibaren hükme bağlanan tüm yargılamaların yeniden yapılmasını ve bu tarih-

ten sonra alınmış kararların tüm hukuksal sonuçlarının geçersiz sayılması gerektiirecek boyut ve önemde bir gelişmedir.

Açıklamalar aynı zamanda ayrımsız bir genel affın ne kadar yaşamsal ve gerekli olduğunu bir kez daha göstermektedir."

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

--- Batılı ülkeler borsalarında hisse senetlerinin değerindeki düşüş bu hafta başında da devam etti. Tokyo borsasında Pazartesi günü son bir hafta içinde ~~iki~~ üçüncü büyük düşüş görüldü. Japon ekonomist uzmanları borsa krizinin Birleşik Amerika'nın ekonomisinden kaynaklandığını belirtiyorlar. Uzmanlar, Birleşik Amerika'nın devlet borçlarının, ekonomide bu ülkenin öncülüğüne olan güveni sarstığını ~~görü~~ günü savunuyorlar.

Londra borsasında da bir haftadır süren kriz nedeniyle hisse senetlerinin değerinde 102 milyar sterlin'lik bir değer kaybı olduğu açıklandı. İngiliz Gardiyan gazetesinin yazdığına göre borsa krizlerinde hisse senetleri bulunan den/çok sayıda işçi de etkilennmiş, ~~bulunuyor~~ bundan zarar görenlerin sayısı 9 milyon dolayında bulunuyor. *tarar görünü! bulunuyor.*

Geçen hafta Salı günü kriz nedeniyle kapatılan ve hafta sonuna kadar kapalı kalan Hong Kong borsası da bu hafta yine değer kaybıyla *açıldı.*

27 Ekim

--- Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin 70'inci yıldönümü dolayısıyla Moskova'ya davet edilen partilerin temsilcileriyle, 4-5 Kasım tarihlerinde bir toplantı yapılacağı açıklandı. Sovyetler Birliği'nden bir basın sözcüsünün yaptığı açıklamaya göre, Ekim Devrimi kutlamalarına ~~katılacak~~ izleyecek olan komünist, işçi partileri, sosyalist, sosyal demokrat, ulusal demokratik partilerle öteki partilerden ve hareketlerden isteyen temsilcilerin katılacağı toplantının gündemi önceden belirlenmeyecek. Partilerin temsilcileri istedikleri konuyu tartışmaya açacak, görüşlerini belirtecekler, görüş alışverişinde bulunacaklar. Sovyetler Birliği Komünist Partisi delegasyonunun başkanı olarak Gorbaçov toplantıda, dünyada günümüzün başlıca sorunu üzerine partisinin görüşlerini açıklayacak.

27 Ekim

--- Sovyetler Birliği'nin/^{konsolosluğu,} Mısır'ın İskenderiye kentine yeniden açıldı. İskenderiye valisi, 10 yıllık bir aradan sonra Sovyetler Birliği'nin konsolosluğunun bu kentte yeniden açılmasının, iki ÷lke arasındaki ~~dostluğu~~ dostça ilişkinin bir ifadesi olduğunu söyledi.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAşTIRMA MERKEZİ

27 Ekim

--- Sovyetler Birliği ile Birleşik Amerika arasında orta ~~menzilli~~
ve kısa menzilli ~~an~~ füzelerin kaldırılmasına ilişkin anlaşmanın
yakında imzalanması beklenirken, Birleşik Amerika silahlı kuvvetleri
Federal Almanya'da Persing 2 füzeleriyle manevralara başladı. 4500
askerin katıldığı manevralar 4 Kasım'a kadar sürecek.

27 Ekim

--- El Salvador İnsan Hakları Komisyonu Başkanı Herbert Anaya, başkent San Salvador'da bilinmeyen iki kişi tarafından ateş edilerek öldürüldü. İnsan Hakları Komisyonu cinayetin ölüm tugayları tarafından işlendiğini açıkladı.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA KURUMU

27 Ekim

--- Çin Komünist Partisi'nin 25 Ekim Pazar günü başlayan 13'üncü kongresi, ilk günden sonra oluşturulan 33 grubun çalışmalarıyla devam ediyor.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

DD, Çin Komünist Partisi'nin 13'üncü kongresi 46 milyon partiliyi temsil eden 2000 delegenin katılımıyla 25 Ekim Pazar günü başladı. Kongrenin yapıldığı salonun önünde, duvarda "Çin Komünist Partisi'nin 13'üncü Kongresi" yazısı ve onun hemen üstünde orak-çekiç ile kırmızı bayrak dikkati çekiyordu.

İlk oturuma başkanlık eden Deng Hsiao Ping, aralarında Mao Çe Tung, Çu En Lay ve Liu Şao Şi'nin de bulunduğu, ölen yoldaşlarının anısına yapılan bir dakik saygı duruşundan sonra sözü, Genel Sekreter Zao Ziyang'a verdi. Zao Ziyang raporunu sunmak üzere Zao Ziyang'a verdi.

Zao Ziyang raporunun başında 1950'lerden bu yana izlenen politikayı ve gelişmeleri anlattı. Zao Ziyang bu konuda özetle şöyle dedi:

"1950'lerin sonundan 1978 yılına, 11'inci Kongreden sonraki üçüncü Merkez Komitesi Plenumuna kadar ~~sol hata~~ "sol hata" egemendi ve bu dönemde "sınıf savaşımlı" ana halka olarak görüldü. E Aynı dönemde izlenen yanlış politika sonucu ekonomi geri kaldı, yaşam standardı hemen hemen hiç iyileşmedi. 1978 yılından bu yana ise, uygulanan çok yönlü reformlar ve dışa açılma politikası sayesinde başarılar elde edildi. Son 9 yıl içinde çok sayıda parti arasında bir işbirliği ve danışma sistemi oluşturuldu ve bu olumlu sonuç verdi."

Zao Ziyang raporunda daha sonra, kaydedilen ilerlemelere rağmen durumun memnuniyet verici olmadığını, geri kalmışlığı örnekleriyle anlattı. Zao Ziyang Çin'in, sosyalizmin başlangıç aşamasında olduğunu belirterek, "üretici güçler yeterince gelişmeden başlangıç aşamasını atlama anlayışının, sol yanlışın önemli bir nedenidir" dedi.

Zao Ziyang daha sonra şöyle dedi: "Üretim güçlerinin geliştirilmesini uzun yıllar ikinci plana ittik. Üretim güçlerinin gelişmesini engelleyen ve sosyalist karakter taşımayan çok birçok şeye "sosy~~al~~ist ilkeler"diyerek sarıldık."

Çin Komünist Partisi Genel Sekreteri daha sonra ekonomik ~~ge~~ sorunların çözülmesi, gelişmenin sağlanması için reformların sürdürülmesi gerektiğini ve Kongre'de esas olarak bu sorunun ele alınması gerektiğini söyledi. Zao Ziyang ardından, reformların ana hatlarını açıkladı.

Zao Ziyang politik yapıda da hatalar yapıldığını, iktidarın tek elde toplandığını, bürokratizmin ve feodal etkilerin var olduğunu söyledi ve ekonomik yapıda reformun, politik yapıda da reformu gerektirdiğini anlattı.

Zao Ziyang politik yapıda reform konusunda şunları söyledi:

"~~Bu alandaki reformun kilit sorunu~~ Parti ile hükümetin ve devletin işlevleri içiçe geçmiş bulunuyor. Bu alandaki reformun kilit sorunu, bu organların işlevlerinin ayrılmasıdır. Reformun uzun vade*li* amacı çok gelişmiş bir demokrasiye ve kusursuz bir 'hak'lar sistemine ~~sah~~ sahip güçlü ve dinamik bir sosyalist politik yapı oluşturmaktır. Halk kongreleri ve Komünist Partisinin öncülüğünde, politik partiler arasında işbirliği ve danışma mekanizması bize özgü bir durumdur. Ve bu sistem, politik yapıda reformun gereği geliştirilmelidir. Partinin öncülük sisteminde reform yapılmalıdır. Parti örgütlerinin yetkileriyle, devlet organlarının yetkileri ayrılmalı."

Zao Ziyang her düzeyde seçimler konusuna da değinerek, seçmenlerin iradelerine tam bir saygı gösterilmesi gerektiğini, seçmenlere

çok sayıda alternatifler arasından bir seçim yapma olanağının, adaylar arasında en iyilerini seçme olanağının tanınması gerektiğini vurguladı."

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

"Farklı yönlerden yararlanmanın bir yolu"

Zaman zaman şu nitelermeyi hepimiz duymuşuzdur dd: "Türkiye bir çelişkiler ülkesidir." Hatta bu deyiş ~~bir~~çoğumuzun diline de yerleşmiştir. Olmadık bir durumla karşılaştığımızda, birçokumuzun dilinden insiyaki olarak aynı ~~söz~~ sözler dökülür: "Ne yapalım, burası türkiye, Türkiye bir çelişkiler ülkesidir."

Kimi zaman, bol fotoğraflı gazete~~lerin~~ de benzer başlıklar kullandıkları olur. Haber bulmada zorlanan bazı gazeteciler, hergünkü yaşamda yüz yüze geldiğimiz, akla, mantığa aykırı uygulamaları fotoğraflarla tespit ederek haber~~ay~~ yaparlar. Ve ülkemizde bu türden haberler yaratmak için hayal güçlerini zorlamalarına, özel bir çaba sarfetmelerine ^{de} ^{bir} ^{zorlun.} gerek ~~kalmaz~~. Her köşe başında, her adımda, böylesi mançaralar bulmak mümkündür.

Ama, şurası bir gerçek ki değerli dinleyiciler, günlük konuşma dilindeki anlamıyla değil, kelimenin gerçek anlamıyla da, ülkemiz bir çelişkiler ülkesidir. Ve bizce bunda olağandışı olan, salt Türkiye'ye özgü olan bir yön de yoktur.

Çünkü, başka ülkelerde, başka toplumlarda olduğu gibi, toplumumuzda da farklı çıkarları olanlar vardır. Ve farklı çıkarların olduğu her yerde de, çelişkilerin bulunması doğaldır. Ama iş bununla bitmiyor değerli dinleyiciler. Aynı ölçüde doğal olan ~~bir~~ bir başka şey ise, farklı çıkarların, çelişkilerin olduğu yerlerde farklı görüşlerin bulunmasıdır.

Ne ki, farklı çıkarların ve bunların ifadesi olarak farklı görüşlerin varlığı, her ülke için, her toplum için geçerli olmakla birlikte, bu gerçeğin her yerde kabul edildiğini, her toplumda bu gerçeğe uygun davranıldığını söylemek olanaksızdır.

Ne yazık ki, Türkiye, ^{de} bu gerçeğin inkar edildiği ülkelerden biridir. ^{fikir}
Farklı görüşlere tahammül, fikir çatışmasından, /yarışmasından
yararlanma, ülkemizde genel geçer bir kural, yerleşmiş bir davranış
normu olmaktan uzaktır.

Oysa, çağdaş ilişkilerin, demokratik değerlerin egemen olduğu ~~ülkeler~~
ülkelerde, farklı çıkarların ifadesi olarak farklı görüşler özgürce,
hiçbir baskı ve engelleme ile karşılaşmadan dile getirilebiliyor
ve tüm toplum bundan yararlanabiliyor. toplumların her bakımdan
gelişmesinin bir başka yolu da yoktur zaten değerli dinleyiciler.
Bir toplum ancak, kendi bağrındaki çelişkilerin serbestçe ifade
bulması, farklı görüşlerin ^{hiçbir} ~~her~~ bir yasakla karşılaşmadan kamunun
~~yararlanmasına~~ ~~yararını~~ yararına sunulması ile, ilerleyebilir.
ya da bir başka deyişle, kendi farklılıklarını bir zenginlik ~~olarak~~
kaynağı olarak değerlendirmesini bilirse, ilerleyebilir.

Türkiye ise, başta da belirttiğimiz gibi ~~dd~~, bu durumda olmaktan ~~bir hayli~~ uzaktır. Buna bir son vermek, çağdaş, uygarca ilişkileri egemen kılmak, farklı görüşlerin serbestçe, tüm toplum yararına hizmet yarışına çıkabileceği bir ortamı yaratmak, yani demokrasiyi gerçekleştirmek, hala önümüzde duran bir hedeftir.

~~Çelişkilerin, farklı görüşlerin~~ kabul edilmeli, farklı görüşlere hoşgörü ile yaklaşılmalıdır dedik, ancak bir ~~tür~~ çelişki vardır ki, ~~bizce~~ bunu kimse kabul edemez, etmemelidir. ~~Kad~~ Bu, insanın sözü ile davranışı, konuştuğu ile yaptığı arasındaki çelişkidir. Eğer bir kimsenin sözü başka, yaptığı iş bir başkaysa, buna hangi görüşten olursa olsun, her dürüst insan karşı çıkmalıdır. Böylesi bir çelişkiyi, böylesi bir farklılığı kimse hoşgörmemelidir.

Örneklere ~~verelim~~ *verelim*:

Hükümet yetkilileri, her fırsatta, ~~Ülke'nin barıştan yana olduğu-~~
~~nu~~, ^{itaya da} nükleer silahların yarattığı tehditin azaltılması gerektiğini
belirtiyorlar. Ama, ülkemizde barış derneği kapatılıyor, yöneticileri
üzerindeki ^{usul kuralları} çağdışı kararı hala saklı tutuluyor. Ya da, nükleer savaş
tehditine ~~karşı~~ karşı kamuoyunu uyarmak ^{le} isteyen hekimlerin örgütü
keyfi olarak kapatılıyor. Yine, ~~ANA~~ başbakan Özal, Anap, ülkede
huzurdan, istikrardan söz ediyor, ama, huzuru olanaksız kılacak, ~~istik-~~
istikrarsızlığı derinleştirecek olan ^{bir} antidemokratik ^{bir} seçimi
ülkeye dayatmakta ısrar ediyor, ~~bir azınlık diktası~~ ^{bir} azınlık diktası oldu bittiler-
le azınlık diktasını meşrulaştırmak istiyor. İşte bunlar, ~~söz ile iş~~
davranış arasındaki kimsenin onay veremeyeceği, söz ile iş arasındaki
çelişkilerdir.

Bir başka örnek; Tercüman gazetesi, son zamanlarda ^{da} Mamak'taki
MHP'li sanıklar üzerindeki ~~baskılardan~~ baskıları kınayan yayınlar
yapıyor. Hangi görüşten olursa olsun, bir suç işlemiş ^{da} ~~da~~ olsa,

~~Neak ki,~~
yeni bir demokratik kültürün oluşması köstekleniyor. ~~Buna, hangi~~
~~görüştten olursa olsun, her dürüst insan karşı çıkmalıdır.~~
bu,

Türkiye, eğer gelişecekse, eğer ilerleyecekse, herkesin
içisözü ile işi uymayanlara karşı çıkması, farklı görüşlere ise
saygı ile hoşgörü ile yaklaşması ile olacaktır. Toplumumuz,
demokratik ^{faşizm (cud)} ~~faşizm~~ ^{ülkeler} ~~ülkeler~~ ^{sağdaş} ~~sağdaş~~ olduğu gibi, kendi ~~zenginliklerinden~~, farklılıklarını
bir ~~zenginlik~~ ^{zenginlik} kaynağı olarak görüp değerlendirebilirse, çağdaş ülkelerin seviyesine ulaşabilecektir.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Sovyet halkına çağrısında, ekonomimizin etkinlik, ileri teknolojiye açıklık, birinci sınıf ürün verme, dünya pazarlarında her türlü rekabete dayanma yeteneği konularında sınavdan geçtiği belirtildi.

Bizim hafif sanayimizde örnek işletmeler var mıdır? Evet, istendiği kadar çabuk olmasa da/bonların sayısı artıyor. Bu planda markasının ünü ülke sınırlarını aşan Tallin kentinin trikotaj birliği Marat'ın deneyimi ilginçtir. Marat dünya pazarında ciddi ve perspektifi olan bir ortak olarak benimseniyor. Birliğin mamulleri Finlandiya'da, Federal Almanya'da keskin rekabete dayanıyor.

İşletmenin bu işte üzerine dayandığı kaldıraç kendi kendini finanse etmesidir. İşletmenin işçi ve uzmanları, Marat'ı gezdiği

sırada Gorbaçov'a yeni koşullarda ekonomik manevra olanaklarını anlatırlarken, öne koyulan görevlerin çözümünün yalnız teknik yeniliklerle elde edilemeyeceği düşüncesine özellikle değindiler. Marat'ta çalışan emek kollektifi yüksek kaliteli ürünün elde edilmesinde gerekli olan noktayı buldu: Üretimin teknik yenilenmesine paralel olarak sosyal alanın planlı biçimde mükemmelleştirilmesi sürdürülüyor,

Marat'ın üretim politikası alıcının satınalma gücünü hesaba katıyor. ^{bu kuruluşun} Onun mamullerinin fiyatının beş rubleyi aşmaması rastlantı değildir. Ne ki, özellikle bu rublelerden sonuçta yüklü nakitler birikiyor. Marat çalışanları bu paraları kendi ihtiyaçlarına, konut yapımına harcıyorlar. Marat geniş tüketim mallarının kalitesinin

yükseltilmesi sorunlarına gözmeýi mümkün olduğu ölçüde geciktirmeyenlerin örneğidir. Mesele, basit bir şekilde kollektifin sürekli bunu elde etmedeki yeteneği ve isteğinde değildir. Mesele, kendi kendini finanse etme deneyimi sürecinde kazanılmış olan ve şimdi işletmede yürürlükte olan ekonomik mekanizmadır.

Birçok işletme üretiminin tekniği yenilenmesine tüm gücünü harcar ken sosyal alana unutturuyorlar. Ürünün alıcı arasındaki başarılarını riske sokmak işletmenin yeniden donatımı ve kollektifin gelişmesini tehlikeye sokmak anlamına geliyor. Bu anlamda, Marat örneğinin incelenmesi birçok işletme için yararlı olacaktır.

Yeni Dünya
Nevzat Karapınar

Değerli dinleyiciler Ekim devrimi ile ilgili anılarından yararlandığımız Eyno Abramoviç Rahya 1903 yılında 18 yaşındayken RSDİP'ne girdi. 1917 Şubat devriminden kısa bir süre sonra Lenin ile tanıştı. Partinin, Lenin'in güvenliğini emanet ettiği ender kişilerden olan Rahya aynı zamanda Lenin'in kuryeliğini de yapmıştır.

25 Ekim'de Kerenski hükümetinin, köprülerin açılarak bölgeler arasındaki ilişkinin koparılması emrini verdiğini öğrendik. Vakit geçirmeden Vladimir İliç'e gittim. Kaldığı yere varıncaya kadar tramvayların durdurulduğunu gördüm. Silah sesleri de artık iyice işitilir olmuştur. Kerenski'nin köprülerin açılmasını emrettiğini

TÜRKİYE SOSYAL TÜSTAV TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Peri Sosyal
Devlet İşi
Peri

söylediğimde Vladimir İliç - Aha, başlıyor demek ki, - diye bağırdı. Anlamadım ve sordum: - Ne başlıyor? Devrim başlıyor - diye açıkladı- ve devrimle birlikte ^{de} devrimci çarpışmalar.

Lenin bana derhal devrimci güçlerin merkezi olan Smolni'ye gitmesi gerektiğini söyledi. Ben sokaklarda çarpışmaların olduğunu, dışarı çıkmanın çok tehlikeli, hatta imkansız olduğunu kanıtlamaya çalıştım. Anesk beni dinlemedi. Dediğini kabul ettim, ve Vladimir İliç'in dış görünümünü değiştirmeye başladık. Eski bir keş buldum, yıpranmış bir elbise giydi ve yüzüne beyaz bir bez sarak diş ağrayan bir insana benzettik ve çıktık.

Küseye yaklaşıırken tamamıyla boş bir tramvay gördük. Bindik.

Binerken İliç'e kimseyle konuşmaması gerektiğini hatırlattım. Kondüktör kadındı. İliç kondüktöre sormaya başladı: Nereye gidiyor, neden vs. Kondüktör cevap verdi: Aydan mı geliyorsun? Şehirde ne olup bittiğinden haberin yok galiba? - Gerçekten de yok.

Kondüktör kınayarak şöyle dedi: Kimsin ^{sen} böyle? Baha devrimden bile haberin yok! Burjuvaları yok etmeye gidiyoruz.

Sonra tramvay park yerine döndü, biz de geri kalanı yürüterek gittik. Litenin köprüsünün önünde bir grup asker ve kızıl muhafız gördük. Köprüden geçmeye izin vermiyorlardı. İliç'e onlara yanasmamızı önerdim. Yok birşey - Diye cevapladı - askerlerle

kızıl muhafızlar birlikte, birşey olmaz. Çabucak öne fırladı, kalabalığın arasına karıştık ve hızlı adımlarla köprüyü geçtik.

Biraz ilerde iki Yunkerle karşılaştık. Bizi Durdurup birşeyler soracakları belliydi. Cebimdeki iki sahte kimlikten birini İliç'e verdim. Yunkerlerle ben konuşuyordum, Bana kimlik soran yunkere ilgiyi üzerime çekecek bir tonla - allah allah, kimlik sormakta yeni adet oldu galiba - diye cevap verdim. Lenin bu sırada hızla ilerledi. Karar vermiştim, bir aksilik çıkması durumunda ateş edecektim. Ancak ilgiyi üzerime çekmeyi başarmıştım. İçlerinden biri kamçısıyla vurmaya kalktı. Ancak benim güvenli ve rahat davranışlarımı görünce sanırsam buna cesaret edemedi. Arala-

rında birseyler konuşup gittiler. Ben de Lenin'i yakalamak için arkasından koştum.

Smolni'ye vardığımızda bizi içeri sokmadılar. Menşevikler Petrograd Sovyeti'ndeki milletvekillerinin kimliklerini değiştirmişler. Beyaz biletleri kırmızı yaparak öncelikle yoldaşlarına dağıtmışlar. Böylece bolşeviklere de beyaz kimlikler kalmıştı. İliş olağanüstü sakinliğini kuruyarak içeri girdi. Bu sakinliğinin altında bağlayan devrime derin ve ikircimsiz inancı, işçi sınıfının ve askerlerin zaferine olan sonsuz güveni yatıyordu.

Değerli dinleyiciler, bugünkü "Sorular-Cevaplar" köşemizde ele alacağımız konu Sovyet sporu. İlk sorumuz şöyle:

-Bilindiği gibi 1980 Olimpiyatları ilk kez sosyalist bir ülkede, Moskova'da yapıldı. Sovyet sporcularının olimpiyatlara katılmasının tarihi ve gösterdikleri başarılar üzerine bilgi verebilir misiniz?

-1952'de Sovyet sporcuları ilk kez Helsinki Olimpiyatları'na katılmışlardır. Helsinki'de Sovyet karması resmi olmayan sıralamada ABD takımıyla birinci sırayı paylaştı. Bundan sonraki hemen bütün olimpiyatlarda Sovyet karması gerek puan, gerekse madalya sayısı bakımından en iyi takım durumundaydı. Yalnız Meksika Olimpiyatları sırasında Amerikalılar Sovyet karmasını geride bırakabilmişlerdi.

Olimpiyatlarda Sovyet sporcuları toplam 1018 madalya kazanmışlardır. Bunun 401'i altın, 326'sı gümüştür.

1 -Sovyetler Birliği'nde olimpiyatlara nasıl hazırlanırlar?

S -Olimpiyatlara bir yıl kala geleneksel Spartakiyat spor oyunları düzenlenir. 1983'deki bu oyunlara 77 milyon Sovyet yurttaşı katılmış ve 17 dünya rekoru kırılmıştır. 15 cumhuriyette, Moskova ve Lenin-grad kentlerinde düzenlenen turnuvalar aracılığıyla 17 takım oluşturulur. Yarışmaların her aşaması en iyi sporcuyla seçerek daha yüksek düzey yarışmalara gönderir, yani bu genel kural içersinde bir sporcu göze ilişmek şansına sahiptir. Turnuvalar önce kulüplerde başlar. Bugün SSCB'de 125 bini kırsal bölgede 230 bin spor kulübü vardır.

Spor kulüplerinin büyük çoğunluğu sendikaların himayesindedir. Sendika komiteleri antrenör bulma, teşkilatçıların emeğinin ödenmesi, tesis yapımı veya kiralanması işlerine büyük para ayırırlar. 700 bin spor tesisi her gün 20 milyon insana hizmet verebilir, buna kayak ve diğer kış spor tesislerinin kapasitesi dahil değildir. Spartakiyat oyunlarının temel amacı olabildiğince fazla insanı yarışmalara çekmek, aktif dinlenmeye, beden eğitimi yapmaya alıştırmaktır.

→ -Sovyetler Birliği'nde spor yıldızlarının, rekortmenlerin neredeyse yürümeye başlar başlamaz kendileri için yaratılan özel koşullarda eğitildiği, bunların kitle sporu ile hiçbir ilgisi olmadığı ileri sürülüyor. Bu konuda ne dersiniz?

-Sovyetler Birliği'nde sporcuların yetiştirilmesine çocukluk çağlarından başlanır. Okullarda birinci sınıftan son sınıfa kadar beden eğitimi zorunlu bir derstir. Ders dışı zamanında ise türlü spor seksiyonları faaliyet gösterir. Spor alanında başarılı olan çocuklar ise sayıları 6 bine yaklaşan çocuk spor okullarına gidebilirler. Yüksek okul veya enstitüye giden gençler gönüllü spor derneklerinde sporla uğraşabilirler. Fabrikaların ise kendi spor dernekleri vardır. Bu dernekler isteyen herkese açıktır. Örneğın Moskova'nın her beşinci sakini rekor kırmayı düşünmeden sadece sağlıklı olmak için düzenli olarak sporla uğraşmaktadır. Moskova'nın her kilometre karesine on spor tesisi düşmektedir. Bu alanda dünyada

Moskova'nın benzeri başka bir kent yoktur. Sovyetler Birliği'nde Moskova bir istisna değildir. Sovyet inşaat politikası yeni kurulmakta olan her mahallede futbol sahasını, koşu pistlerini, atletizm sektörlerini, yüzme havuzunu, kapalı spor salonunu, oyun sahalarını içine alan bir spor kompleksinin kurulmasını öngörmektedir. Böyle bir spor kompleksinde 60 bin kişi spor yapabilmektedir.

✓ -Sovyet yurttaşlarının spor alanında geniş olanaklara sahip olduğu anlaşılmaktadır. Fakat bir kimse otomobilcilik, binicilik, ~~yelkenli~~ ^{örneğin sörfü} kayak gibi değerli spor türleriyle uğraşmak isterse bunları nereden temin edebilir?

8 -Bunun için poliklinikten sağlık durumu hakkında rapor alıp, 30 kapiklik kağıt parası ödemek yeterlidir. Bu kadar küçük bir ödemeden

sonra spor derneğine üye olmak ve onun tüm olanaklarından istifade etmek mümkündür. Bunun için ayrıca para ödemek gerekmez, çünkü derneklerin tüm masraflarını devlet karşılamaktadır.

-Anlattıklarınızdan mükemmel bir tablo çıkıyor. Pekiyi, sorun yok mudur?

-Temel sorun on milyonlarca insana yetecek spor sahalarının temin edilmesidir. Gerçi varolan olanaklar göz kamaştırıcıdır, ama yine de yetmiyor. İkinci sorun spor antrenörlerinin sayısının azlığıdır. Bugün Sovyetler Birliği'nde 85 milyon insan düzenli sporla uğraşıyor. Ancak antrenör sayısı 80 binden biraz fazladır. Gönüllü antrenörlerin yani aktif spor hayatından çekilip genç sporculara yardımcı olanların

sayısı ise 6 milyon civarındadır. Bu sorunu çözebilmek için spor akademilerinin ve okullarının kontenjanları arttırılmaktadır. Bir diğer sorun da profesyonellik konusudur. Bilindiği gibi Sovyetler Birliği'nde profesyonel sporcu yoktur. Bunu yasaklayan herhangi bir yasanın bulunmamasına rağmen sporun bir meslek olarak kabul edilmemesi Sovyetler Birliği'nde gelenekselleşmiştir. Bu konu ~~sık sık~~ son dönemlerde ^{olduysa yavaş} tartışılmaktadır. Örneğin dünya satranç şampiyonu Kasparov'a göre profesyonel spor takımlarının kurulması spora olan ilgiyi ve ülkenin dünya sporu alanındaki başarılarını arttıracaktır. Kuşkusuz bu görüşün karşısında olanlar da var. Bakalım tartışmaların sonucu neyi gösterecek.

SOVYET ÜLKESİ - SOVYET YAŞAMI

21. Program (20 Ekim 1987)

İyi günler değerli dinleyicilerimiz. Bugünkü "Sovyet ülkesi-Sovyet yaşamı" programımızda sırasıyla şu yazılarımızı dinleyebilirsiniz: Lenin'in kuryesi ve güvenlik görevlisi Rahya'nın 25 Ekim 1917 günü yaşadıklarını aktaran bir anısı. "Sovyet basınından" köşemizde Fiat ve Kalite başlıklı bir yazı. Ve "sorular-cevaplar" köşesinde Sovyet sporuyla ilgili bir başka yazımız.

derinden etkileyecektir. Beş yıllık planın ikinci yılında "B" grubu sektörlerinin önüne önemli sosyal görevler konuldu: İç pazarı Sovyet insanının özellikle ihtiyaç duyduğu mallarla doyurmak. Sorunun böyle konulduğu herşeyden önce malın kullanılabilirliği özelliğinin artması anlamına geliyor. Bu, mağazalarımızda sıkıntısı çekilen mallarla savasımında en etkili yoldur. Bu sorunun çözümünde tekstilcilerin, konfeksiyoncuların, alet yapımcılarının ve ayakkabıcılarının karşılaştığı zorluklar önemli ölçüde objektiftir. Uzun yıllar işletmelerin rekonstrüksiyonları, onların teknik yenilenmeleri yavaş sürdürüldü. Teknoloji ve plan disiplini aksıyordu. Tüm bunların üstesinden gelinmesi için kısa zaman ayrılmıştır. SBKP MK'nin

YENİ DÜNYA

B. AKIN

Değerli dinleyiciler, bu hafta "Sovyet Basını'ndan" köşemizde dinleyeceğiniz yazı 18 Nisan 1987 tarihli "Sovyetkaya Torgovlia" gazetesinde yayınlanmıştır. Yazı "Fiat ve Kalite" başlığını taşıyor.

Hafif sanayi alanında ise yabancı mallar listesine düşen ürünler maalesef hala az olmaktan uzaktır. Bunların arasında ayakkabı, elbise, mobilya, mutfak malzemeleri gibi malları sayabiliriz. Ne ki, kendi kendini finanse etme sistemi, yani işletmenin devlet yardımı olmaksızın kendi yağı ile kavrulması, kalitesiz mal üretmeyi engellemiyor. Bilindiği gibi birçok işletme ve fabrika bu sisteme geçmiş veya geçmektedir. Ticari kuruluşların düşük kalite li malları artık kabul etmemesi bu tür mal üreten işletmeleri